

керування КНУ ім. Вернадського, при викладанні курсу вищої математики у Київському Національному Університеті технологій та дизайну.

Література

1. Головин С.Ю. Словарь практического психолога: [Электронный ресурс]

/ С.Ю. Головин URL: justify

2. Дубко В.А., Сергиенко А.Н. Об особенностях технологий дистанционного обучения / Информационные ресурсы в образовании: Материалы Международной научно-практической конференции (Нижевартовск, 27-29 марта 2012 года) // Нижевартовск: НГГУ, 2012. – С. 196-199.

3. Дубко В.О., Кисельов В.Б., Сергієнко О.М. Особливості формування нової освітньої системи на основі дистанційного навчання / Науковий вісник Академії муніципального управління серія «Техніка» ВИПУСК 1 (7). – 2014. – С. 58-66.

4. Сергієнко О.М., Використання методу фокус-групових інтерв'ю у формуванні професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання засобами електронних освітніх ресурсів та програм комп'ютерної симуляції / матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання і підготовки фахівців, 15-17 травня 2018 р., // Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2018. – С. 43-47.

УДК 378.091.26 (44)

Дурдас А. П.,

аспірант кафедри теорії та історії педагогіки

Київського університету

ім. Бориса Грінченка

durdas@ukr.net

ОСВІТНІ МОДЕЛІ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФРАНЦІЇ

Якість освіти – це багатовимірне поняття, яке охоплює всі аспекти діяльності вищого навчального закладу: навчальні та академічні програми, наукову і дослідницьку роботу, професорсько-викладацький склад і студентів, навчально-матеріальну базу і ресурси (так цей термін тлумачить декларація, прийнята Міжнародною конференцією з вищої освіти в листопаді 1998 р.). Забезпечення якості освіти в контексті Болонської декларації – це не лише надання сукупності знань та умінь, що ними має володіти особа, яка навчалась за певною освітньою програмою, але й розроблення критеріїв, форм та методів оцінювання знань. Якість освіти має відповідати міжнародним вимогам, вона забезпечується вищим навчальним закладом і гарантується державою. Не випадково питання якості освіти та її гарантування перебувають у центрі уваги як Міністерства освіти і науки України, так і освітянської громадськості [3].

Ідеальної системи освіти у світі не існує. Кожна національна система освіти відображає свою історію й традиції. Багато в чому нинішній її стан залежить від соціально-економічного стану країни та національної державної політики в галузі освіти. Поряд із загальносвітовими тенденціями в освіті кожної країни, ми спостерігаємо щось унікальне. Світова різноманітність систем оцінювання вищої освіти може бути умовно розподілена на два типи:

1. Система оцінювання вищої освіти в тих країнах, де є відповідні державні структури, що регулюють розвиток вищої школи, наприклад, Міністерства освіти. У цих випадках система оцінювання базується на пріоритеті державних органів, або структур, фінансованих урядом. При цьому самооцінюванню надається номінальне значення, а основні зусилля спрямовуються на проведення ефективного зовнішнього оцінювання державними органами або громадськими організаціями. Такі системи оцінювання часто пов'язані з урядовим контролем, ліцензуванням, державною акредитацією, порівнянням різних вищих навчальних закладів, розподілом фінансових ресурсів і здійсненням впливу на університети.

2. Система оцінювання вищої освіти, прийнята в тих країнах, де органів державного управління вищою освітою (у європейському значенні) немає. В такому разі переважає процес самооцінювання вищих навчальних закладів, або професійне, або суспільне оцінювання, спрямовані на внутрішній аналіз, на поліпшення діяльності університетів. [1; с. 173]

З іншого боку, виділяють три основні моделі якості освіти:

1. **англійська** – базується на внутрішньому самооцінюванні якості в межах певного вищого навчального закладу;

2. **французька** – передбачає зовнішню оцінку вищого навчального закладу з погляду його відповідальності перед суспільством;

3. **американська** – поєднує риси як англійської, так і французької моделей. [5, с.124]

В основу європейської системи забезпечення якості вищої освіти покладена саме американська модель, яка є найприйнятнішою в умовах інтеграційних освітніх процесів.

Функції контролю та гарантування якості освіти в європейському освітньому просторі здійснює Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти (European Network for Quality Assurance in Higher Education – ENQA). Основними завданнями цієї асоціації є:

— обмін інформацією та поширення позитивного досвіду, зокрема щодо методологічних напрацювань у сфері оцінювання якості освіти та їх практичної реалізації;

— експертне оцінювання та консультування з питань гарантування якості освіти на прохання країн – членів ЄС та міжнародних організацій;

— встановлення та підтримування контактів з міжнародними експертними організаціями.

Якість вищої освіти є основним показником рівня довіри до навчальних закладів, сумісності національних систем освіти різних країн та мобільності студентів. Забезпечення якості освіти є завданням багатоплановим і охоплює

такі аспекти:

- наявність науково-педагогічних кадрів відповідного рівня кваліфікації, а також фінансових, матеріальних, інформаційних, навчально-методичних та інших ресурсів;

- вироблення чітких вимог до контингенту студентів та їх практична реалізація під час прийому (конкурсного відбору) на навчання;

- організація навчального процесу, адекватна сучасним тенденціям розвитку національної та світової вищої школи та рівню розвитку суспільства й економіки;

- визначення умов та параметрів системи атестації студентів;

- розроблення та реалізація нових освітніх технологій;

- контроль освітньої діяльності та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання і на всіх рівнях: вищого навчального закладу, держави та на міжнародному рівні.

Основним документом, що регламентує процедури забезпечення якості освіти серед країн-учасниць Болонського процесу, є Стандарти та норми забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Цей документ, згідно з яким гарантування якості освіти здійснюється на інституціональному, національному та європейському рівнях, містить:

- стандарти та норми щодо забезпечення якості освіти на рівні вищого навчального закладу;

- стандарти та норми щодо зовнішнього забезпечення якості освіти (на рівні держави);

- стандарти та норми щодо міжнародного (європейського) забезпечення якості освіти. [4; с.83]

Європі вдалось побудувати ефективну систему освітніх цінностей. В її основі – так званій «Трикутник знань» (освіта – наука – інновації). Така система цінностей задає вектор розвитку європейської освіти. І в цьому сенсі європейський досвід має велику цінність. Результатом дотримання такого вектору є високий рівень довіри з боку світової спільноти до якості європейської освіти. [2]

Цікавим і цінним, зокрема, є досвід Франції в оцінюванні якості вищої освіти. Франція була однією з перших європейських країн, яка розпочала втілення ідей Болонського процесу в систему вищої освіти. Французька система освіти характеризується сильною присутністю центральної держави в організації та фінансуванні освіти. Французька система освіти регулюється Департаментом національної освіти, вищої освіти та досліджень. Управління нею здійснюється в рамках, визначених Парламентом, в якому зазначаються основні принципи освіти. [7] Держава відіграє важливу роль в управлінні, оскільки за давніми традиціями французька система освіти є централізованою. Останні зміни у сфері вищої освіти і наукових досліджень у Франції свідчать про намагання державних структур змінити підхід із прямого контролю сфери вищої освіти до здійснення стратегічного управління. Окрім елементів такого контролю, як комплексне інспектування (перевірка), стали використовуватися інструменти вимірювання результативності діяльності й оцінювання

ефективності закладів вищої освіти. За допомогою цих інструментів, особливо оцінювання ефективності, держава виходить за межі контролю та оцінки дотримання чітких норм і правил та орієнтується на ведення відповідального відкритого діалогу, що підсилює договірні відносини. Створення Агентства з оцінювання якості наукових досліджень та вищої освіти є частиною цих змін [6].

На Агентство покладається виконання двох взаємопов'язаних завдань:

- виконання завдань з оцінювання ефективності діяльності установ, науково-дослідних підрозділів та освітніх закладів, які до цього виконували різні структури;
- створення інструментарію оцінювання якості вищих навчальних закладів і науково-дослідних організацій.

Агентство з оцінювання якості наукових досліджень та вищої освіти – незалежний адміністративний орган, який створений у 2007 р. і відповідає за оцінювання якості вищої освіти і науково-дослідних інститутів, науково-дослідних організацій, науково-дослідних підрозділів, навчальних курсів і ступенів вищої освіти, а також за затвердження процедури оцінювання свого персоналу. Агентство з оцінювання якості наукових досліджень і вищої освіти Франції має на меті зробити свій вагомий внесок у поліпшення системи якості науки та вищої освіти відповідно до європейських директив і рішень європейських міністрів у межах Болонського процесу.

Досвід оцінювання якості вищої освіти Франції корисно вивчати з метою прискорення інтеграції України у сучасне Європейське освітнє співтовариство, а також для формування ефективної національної системи оцінювання якості вищої освіти.

Література

1. Дупак Н.В. Система забезпечення якості вищої освіти у країнах Західної Європи й США / Н. В. Дупак // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2014. – Вип. 9. – С. 173-179. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2014_9_50

2. Забезпечення якості вищої освіти: європейські кращі практики для України [Електронний ресурс] [Автор.кол.: Г. Воскобойникова, М. Головянко, С. Гришко, О. Джеджора, Т. Добко та ін.]; Упорядник: Тарас Добко. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/analytics/305-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti-evropejski-krashchi-praktikidlya-ukrajin>

3. Загородній Анатолій. Європейська система забезпечення якості вищої освіти: научно-популярная література / А. Загородній // Вища школа. – 2006. – № 4. – С. 15-22. – Режим доступу: http://library.uipa.edu.ua/library/BD/BolonProz/3_Stati_iz_periodicheskikh_i_rodolgaugshiesa_izdaniy/Evr_sist_zab.htm

4. Стандарти та норми забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Документи і матеріали. – Ч. 3 / Упоряд.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш. В.Д. Шинкарук. В.В. Грубінко, І.І. Бабин; За ред. С.М. Ніколаєнка. – Т.; Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. – С. 83-109.

5. Якименко Ю.І. Вдосконалення системи контролю якості вищої технічної освіти та Болонський процес // Матеріали Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних закладів «Вища технічна освіта України і Болонський процес». – Х.: НТУ–ХПІ, 2004. – С. 124.

6. l'Agenced'évaluationdelarechercheetdel'enseignementsupérieur (AERES). – Electronic resourse. Access mode: URL: <http://www.rue-aef.com/exposant/institutionnels/aere/> (Fr.)

7. FranceOverview. Key features of the Education System. – Electronic resourse. Access mode: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/france_en (Eng.)

УДК 372.8. 82

Дятленко Т.І.,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови,
літератури та методики навчання
Глухівського національного педагогічного
університету ім. О.Довженка
tetiana.diatlenko@gmail.com

ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Проблема компетентнісного підходу до навчання учнів у школі набула неабиякої актуальності і значущості в умовах перехідного періоду до НУШ. Педагогічний процес за умови активної співпраці учителя й учнів повинен бути спрямований на формування і становлення творчої особистості учня, на розвиток його високоінтелектуального потенціалу, життєвих і предметних компетентностей через різні види діяльності з урахуванням особистісних якостей кожного учня. Для формування літературної компетентності дуже важливо розвивати усне й писемне мовлення учнів. Враховуючи нагальну проблему «гаджетозалежності» сучасних школярів, учителю необхідно проявити власну креативність і негативне обернути на користь для їхнього розвитку. На наш погляд, персональний комп'ютер може стати активним помічником учителя під час організації навчальної діяльності на уроці і в позаурочний час, що послужить поштовхом до саморозвитку, самоосвіти учня (пошук необхідної інформації, удосконалення і підвищення грамотності учнів) і розвиток його інтелекту.

До окресленої проблеми в різні часи зверталися вітчизняні вчені С. Бондар, Г. Селевко, О. Когут, В. Шуляр та ін. Сучасні вчені наголошують, що організація навчального процесу в школі насамперед повинна сприяти активізації пізнавальних інтересів школярів, успішному засвоєнню навчального матеріалу, а також стимулювати психічний розвиток дитини. Отже, ІКТ повинні допомогти учням розібратися в потоці інформації, сприйняти її, запам'ятати, осмислити і усвідомити тощо. При цьому учитель повинен пам'ятати, що основні види діяльності на уроці української літератури організовуємо на основі текстів творів, ІКТ ж виконують додаткову допоміжну